

ԼՐԱՅԻՆ ՈՅՈՒՆ ԼՐԱՐՈՒՄՆԵՐ

ՕՐԵՐԻՐ ԲԵՂԻՐԱԿԱՆ, ԲԵՆԵՄԵՐԱԿԱՆ ԵՒ ԵՌԵՎԱՆԻՆԻ

ԿՈՍՏԱՆՆՈՒՊՈԼԻՍ

21 Հունիս

Աս առաջին Գաղութան Պաշտոնի արարողութիւնը կատարեցաւ Սուլթան Բ. Տ. Մ. ի մզկիթին մէջ, սովորական եղած հանդէսովը: Գործին Ս. Ե. Զ. փառութիւն բարեգութ Ս. Բ. ան, հին ստանի սովորութեանը համեմատ արդիւթիւ անցուց գիշերը, ու առաջնութեան փառաւոր հանդէսով յիշեալ մզկիթը դնաց, պաշտական մեծ պաշտօնատարներուն ու բոլոր զինուորական ու բազմաթիւ զորականներուն ընկերութեամբը: Պատի Լիւսնայուն կողմած զընէն սկսեալ մինչև Սուլթան Բ. Տ. Մ. ի մզկիթը երկու կարգ բաժնրված կեցեր էին զօրքը, ու զինուորական երաժիշտները բաղդը եղանակներով կը հնչեցնէին իրենց նուագարանները: Բնութիւ բաղմութիւն ժողովրդեան լեցած էին ծամբուն վրա, ու զրեթէ անդադր կաղաղակէին միաբերան: Կեցցէ Սուլթան, Բ. Տ. Մ. ի Ս. Ե. Զ. ան, կեցցէ մեր սիրելի թագաւորը: Բ. խնդութեան ձայները յայտնի կը ցրցունէին բարեգութ Ս. Բ. անկալին թէ իր հաւատարիմ հպատակները ո՞րչափ համարմունք ունին իր աշնուական ու հաստատուն ջանքին վրա, որով Տէրութեան օգտին ու հասարակաց հանգստութեանը սըրտանց հոգ կը տանի:

Գործին Ս. Ե. Զ. փառութիւնը երբոր մզկիթին դուռը հասաւ, մեծ ժողովրդա զանգ (խմբ) զլիսաւոր իշխաններուն հետ զինուորային ու խոնարհութեամբ ընդունեց զանի: Բ. Տ. Մ. ի արդիւթիւ ընէն ետքը սկսան Գաղութան արարողութիւնը, ու ինքը Ս. Ե. Զ. փառութիւն իր ձեռքովը երկու ոչխար զհնչեց: Երբ նորէն արդիւթի կայնեցան, ու ան ալ լըմըն:

ԲԵՆԵՄԵՐԱԿԱՆ

Փիլոսոֆ Ե. Ս. Ե. Զ. ան
(Հարունակութիւն և վերջ)

Աս մարտի կըստ Ե. Ս. Ե. ան իրիկվան դէմ մեկ գեղացիի մը տուն, ու ուղեց որ այն գիշերը հոն անցընէ: Տեսաւ անտեղ մեկ երիտասարդ կին մը գեղացի, որ մարդասիրութեամբ ընդունեց զինքը ու ըսաւ՝ «Մնացէք հոս Պարոն. իմ երիկս չի ուշանար հիմա կուգայ. ու շատ կախարժեք որ իր ձեռքէն եկած ծառայութիւնը ծամբորդներուն ընէ, որոնց հարկ կը լայ կրնան հոս մնալ. հըրամեցէք ներս մտիք ու հանգեցէք քիչ մը մինչև որ ձեռքիս գործը լընցընեմ»: Ե. Ս. Ե. ան խեղճ իշխանը ու ապշեցաւ, մնաց երբոր տեսաւ գեղացիին տունը, որ իր պարզութեանը մէջ՝ ամեն իշխան կըտրէր խաղաղութիւնը, ու լեցուն էր գրեթէ ամեն բարիքներով:

Երբոր շորս գին կը նայէր ու կը նախանձեր ան տեղի երջանիկ բնակիչներուն վիճակին, հասաւ ասնուտէրը:

ցընելով՝ արքայական պաշտօնը դարձաւ հանդէսը. ուր տեղ ինչպէս որ սովորութիւն է, ներկայացան Ե. Ս. Ե. ան Տէրութեան մեծ պաշտօնատարները:

Ե. Ս. Ե. ան փառանք, նախկին Ս. Ե. Զ. ան, Բ. Տ. Մ. ի արդարութեան ատենին անդամ եղաւ:

Սարկէ Ե. Ս. Ե. ան նախկին անդամը եկամտից խորհուրդին. Բ. Տ. Մ. ի Ե. Ս. Ե. ան արարողային Ե. Ս. Ե. ան նախկին Բ. Տ. Մ. ի արդարութեան Ս. Ե. Զ. ան, վերջին ժամատեանին անդամ եղան:

Ե. Ս. Ե. ան պէյին՝ որ մինչև հիմայ Պէյլիկի փոխանորդութիւնը կընէր, Բ. Տ. Մ. ի ղեկավար Ե. Ս. Ե. ան Ե. Ս. Ե. ան տեղը, բոլորովին նոյն պաշտօնը յանձնընկցաւ:

Ե. Ս. Ե. ան Ե. Ս. Ե. ան Խորհրդի քննարկի փոխանորդը եւ, նոյն պաշտօնին վրայ հաստատեցաւ:

Թեմիքի պէյը՝ Բ. Տ. Մ. ի գլխաւոր գործակալներէն Պէյլիկը թեմիքի մէջ եղաւ, Ե. Ս. Ե. ան Ե. Ս. Ե. ան հիմնական օտտոյի միաթեմիքին տեղը:

— Չորեքշաբթի իրիկուն մեծ խորհուրդ մը եղաւ փառային դուռը, ուր տեղ գտնուեցան բոլոր պաշտօնատարները: Ե. Ս. Ե. ան հաստատեց թէ աս խորհուրդին մէջ՝ արքունական եկամուտներուն համար հարկաւոր եղած քննութիւնները եղան:

— Ե. Ս. Ե. ան հինգշաբթի օր զիսուած մը պատահեցաւ Գէնէն. նորահասակ հոռմի կին մը, առջին նեկ որդեղն ծննդեանը համար շատ զժուարիութիւններ կընէն հոգը, անանկ տկարութեան մէջ ինկաւ: Ե. Ս. Ե. ան վերջապէս մարեցաւ մնաց ու ամենեւին կենդանութեան նշան մը չէր խտար: Գէնէն ի կէս գիշեր իմացեցաւ որ մեռել է կինը. ուստի 12 ժամ անց նեկէն ետեւ, ելան գացին որ վերցունեն մեռելը:

Տէր Ե. Ս. Ե. ան, ինչ կը տեսնամ (պոռաց իշխանը երբոր տեսաւ զանի հեռուանց) ահա նա ինքն Ս. Ե. Զ. անն է. Բ. Տ. Մ. ի ընէն հիմա... Բ. Տ. Մ. ի պահում... Ե. Ս. Ե. ան կարմրութիւն մը եկաւ պատեց երեսը, ու սկսաւ զօղալ:

Ս. Ե. Զ. ան մեկ պղտի կապի մը մէջ նստած կուգար արտորնօք, բայց մեկ տրտմութիւն մը ունէր երեսին վրա: Երբոր տեսաւ իր կինը՝ հառաչելով մը ըսաւ. «Ինչ, զուր տեղը աշխատեցայ, հնար չեղաւ որ գտնամ. կրնան թէ Ե. Ս. Ե. ան գացեր է յուսահատած, ու մեկը չի գիտէր որ ըսէ ինձի ո՞ր կողմը երթալ: Ե. Ս. Ե. ան չի ինչ եղաւ, կամ ո՞ր աղետալի վիճակ կըստես առջոր: Ե. Ս. Ե. ան չի կրցաւ բռնել արցունքը. կրնան ալ ըսկրաւ անոր հետ լալ. յետոյ աւետիս տրուաւ կինը թէ քիչ ժամանակ է որ հիւր մը (միսափր մը) եկած է հոն պիտի կենայ գիշերը, ու սրահին մէջ իրեն կըստես: Օրհնեալ է Ե. Ս. Ե. ան, ըսաւ Ս. Ե. Զ. ան, գոնէ աղեկութիւն մը բրած ըլլամ մեկուն, այս միսափրութիւնը հարկաւոր էր ինձի իմ ցաւերս թեթեւցընելու:

Բայց երբոր սկսան մեռելին եղած աննակին մէջ լալ ու կոնքալուտել, մէյմ ալ տեսնաւ որ աչքերը բացաւ մեռելը ու սկսաւ քիչ քիչ բոլորովին ինքը գլուխը գալ: Ե. Ս. Ե. ան ետ խրկեցին դադարը ու բաժանանանք ալ դարձան իրենց տեղը. հիմայ աղէկ մը տուողացած է յիշեալ կինը: Ե. Ս. Ե. ան երբոր կը մտածէ մարդ թէ քիչ մնաց որ աս խեղճ կինը ողջ ողջ պիտի թողէին, կը սոսկայ ու սիրտը կը ցաւի թէ արդեօք ինչու համար Ե. Ս. Ե. ան սովորութեանը չեն ուղեր հետեւիլ, ուր տեղ ամենեւին հոս ան չիկայ մեռելը վերցունել, մինչև որ 24 ժամ չանցնի մեռնելէն ետքը:

— Ե. Ս. Ե. ան Ե. Ս. Ե. ան որ մօտեցաւ Գաղութան կառավարիչ եղաւ միւշիւրութեան աստիճանով, պիտի ներկայանայ Ե. Ս. Ե. ան Ե. Ս. Ե. ան, ինչպէս և բոլոր թեմիքեւրտարները որ Ե. Ս. Ե. ան երթալու են. կըսվի թէ Ե. Ս. Ե. ան Սուլթանին վերակայութեան պաշտօնը (որն որ մինչև հիմայ յիշեալ Ե. Ս. Ե. ան Ե. Ս. Ե. ան յանձնընկցած էր) այսուհետեւ նոյն Սուլթանին լծակցի՝ Բ. Տ. Մ. ի Ե. Ս. Ե. ան փառային պիտի տրքվի:

— Ե. Ս. Ե. ան հինգշաբթի գիշեր՝ Ե. Ս. Ե. ան փառային կողմը հրդեհ (եանդուն) սլաւահեցաւ. բայց շուտով մարեցին ու մեծ վնաս մը չեղաւ:

— Ուրբաթ գիշեր՝ քանի մը զոյ մտեր են Ս. Ե. Զ. ան մաղաղաներուն մէկը, ու վերցուցեր տարեր են խել մը չուլայ և ուրիշ վաճառքներ, որոնց արժեքը մեծ գումարի մը կը հասնի. աս ապրանքները վերջին մըրիկներէն խորտակված նաւէ մը աղատեր: Ե. Ս. Ե. ան վաճառականին մաղաղան զըրեր էին, որ ամուսնուր (մեղաթը) ծախվին անգղիական Ե. Ս. Ե. ան ընկերութեանը հաշուին:

Համար ախ թէ որ օր մը առաջ գիտնայի իրեն վիշտը... ասանկ ըսելով արտորնօք գնաց սրահը:

Փիլոսոֆ մեկ անկիւն մը պահուած, ձեռքերովը երեսը ծածկելով՝ ուսկից կրակ կընար, ու գլխէն մինչև ոտըրը զոյ բռնելով՝ չէր համարձակէր աչքերը վեր վերցընել: Պաղեցաւ մնաց Ս. Ե. Զ. ան երբոր տեսաւ աս մարդուն շարժումը, մտեցաւ քովը ու սկսաւ նայիլ անոր: Ե. Ս. Ե. ան ինչ քնէ... այսօրն ինքն է, չեմ երկայլիլ... Տէր Ե. Ս. Ե. ան բարեկամ... ձեռքերը բացած վաղցից պըրընցաւ անոր վրդը. համարեմէն ու արցունք թափելէն չէր իրար խօսիլ: Ե. Ս. Ե. ան մեծ ընկաւ փիլոսոֆ, ու խախտութիւն մեկ կողմէն, աւելցաւ միւս կողմէն: Ե. Ս. Ե. ան Ս. Ե. Զ. ան կրկին անոր փաթեթեցաւ ըսելով. ուրեմն գոն ալ իմ ձեռքըս և... ուրեմն գոն ինքն փիլոսոֆ իմ բարեկամս է: Տէր Ե. Ս. Ե. ան... օրհնեալ է Ե. Ս. Ե. ան գոն բարեբար Ե. Ս. Ե. ան որ չուղեցիր իմ ապրանքները ըսալ... Ե. Ս. Ե. ան երեկ լընցիքը զժաղաղութիւնդ. աս առաջին լայ ար-

— Պէյօղլուի ընդարձակ զերեզմանատանը մօտ եղած Թատրոնին տէրը՝ նոյն տեղը սկսած շինել մօտերս փառաւոր ու մեծ Թատրոն մը, որու մէջ իրեր հազար հանդիսական (սէյիթի) պիտի տանէ կրսնէ։ Տէրութիւնը ևս օգնելու է տար շինութեանը ծախքին, որու համար մէկ միլիոն դուռուշէն աւելի ծախք պիտի ըլլայ։ Բայց կը յաւիտէ որ յիշեալ Թատրոնին տեղը լաւ չէ։ Ինչու որ՝ շատ դժուար պիտի ըլլայ ձմեռային մէջ զիշերները հոն երթալ։

— Բարձրագոյն Վառը որ հասարակայն օգտին համար հայրական խնամքը կը ցըցունէ, Թղթէ ըստակներուն (սէհիմներուն) խարդախութեանը առաջըր առնելով՝ հետագայ յայտարարութիւնը խրկեց բոլոր Վասպաններուն։

«Թէպէտ և շատ ջանք ըրինք որ արդիւնք Թղթէ ստակներուն խարդախութիւնը (հիւն) և այսու ամենայնիւ կը տեսնանք որ զեռ կը գտնուին հասարակութեան մէջ խաբար Թղթէր և Որովհետեւ շատ վնաս կը ծագի անկից՝ Բարձրագոյն Վառը ուղեւոր սանձ մը դնել աս խաբարութեանը, ու անոր գէշ վախճաններուն առաջըր առնել, և Եհսափառ Արքային հրամանաւ որոշեց որ աս Թղթէ ստակները ուրիշ կերպով մը տրուին, անանկ որ անհար ըլլայ խարդախութիւն մը ընել։ Կան հասարակութեան մէջ գտնուած Թղթէրուն անմիջապէս փոխվիլը դժուար ըլլալով՝ տրուածներուն հետ պիտի փոխվին հետգհետէ արքայական դանձը հասնելու որ ըլլան։ Որովհետեւ դժուարին է դուրսի երկրներուն մէջ մէհիմներուն դործածութիւնը, ու անոնց խաբար որոշել, ուսկից մեծ վնաս առաջ կուգայ հասարակութեան, ասոր համար Թէ ձեռագիր ըլլան սէհիմները և Թէ տրուված, Թէ հին և Թէ նոր, միայն Կոստանդնուպոլսի մէջ դործածվելու են, ու պիտի շարունակվի անոնց շահը ատենին վճարել։ Ղրսի երկրները ամենեւին անյնելու չեն իրեք ամիսէն ետքը՝ Օկտիբր 1 էն սկսեալ 1256 (13 Յունվար 1841)։

«Կամեն տեղի կառավարելու ծանուցում եղած է աս բանը, ու յարգի Վասպաններուն ալ մէկ

մէկ հատ կուտանք աս յայտարարութիւնէն որ իմանան աս մեր հրամանը ու ծանուցանեն հաճկաստան գտնուած եւրոպացի վաճառականներուն։

Կոստանդնուպոլսի, 3 Օկտիբր 1256 (14 Յունվար, 1841)։

ՉՄԻՌՆԵԼ

31 Յունվար։

Թրեստու Վերապատիւ Վառը՝ Քեան Պետրոս Աղային մարդասէր խնամքը Սերոպեան Սարժարանին վրայ, յիշուի բոլոր Օմիւռնիա բնակիչ հայերուն երախտագիտութեանը ու մտերիմ շնորհակալութեանը արժանի է։ Ինչու որ կրնանք հաստատել Թէ՛ յիշեալ աղետազարմ մեծարու անձը եղաւ առաջին պատճառը մեր վարժարանին առաջ երթալուն, իրեն անդադար զբաւոր յորդորանքովը ու քաղաքիս ուսումնականներուն քաջալերութիւն տալովը։ Կաղղիարէն լեզուին յառաջագիմութեանը համար Օմիւռնիոյ հայկազուն տղայոցը մէջ, Թէ աղքատ ըլլայ և Թէ հարուստ, որո՞ւ կը պարտաւորինք արդեօք, բայց միայն յիշեալ բարեգութ ալ նուականին մասնաւոր շնորհացը, որ հայրաքար խնամք տանելով իր քաղաքակից տղայոցը ապառնի վիճակին, հրաման ըրաւ ի ժամանակին որ Վաղղիարէն լեզուի ուսուցիչ մը սահմանվի Սերոպեան վարժարանին մէջ, ինքը յանձնառու ըլլալով յօժարաբար հատուցանել անոր տարեկան վարձքը։ որն որ կը շարունակվի մինչև այսօր։ Բիւ թոնն է որ տալագրութեան մամուլ մը ևս՝ բոլոր հարկաւոր եղած կապալեայ դիրքովը և՛, և՛, Սերոպեան Վարժարանին ընծայ շնորհեց, ուր տեղ կը տրուի հիմայ՝ հանգուցեալ Տէր Յովհան վարժապետի Ոսկի դար անուանեալ աշխատանքութիւնը։

Երեկ առաւօտ մեր Սերոպեան Վարժարանին տարեկան հարցաքննութեան հանդէսը սկսաւ, յորդապատիւ իշխանաց ու բոլոր ուսումնական յարգելիաց ներկայութեանը։ Հարիւր աշակերտէն

աւելի քննվեցան գոնապէս ուսմանց վրայօր, քննութեան արժանաւորին դասին սկսեալ մինչև բարձրագոյն դասը։ Նմանապէս շատ աստուծոյն, Հայոց պատմութեան, Թատրանութեան գծաւորին, Ինքի մեքո, ու Վերապատիւ վարդապետութեան վրայ ևս հարցաքննութիւն ընելէն ետքը՝ ըստ իրան խաղերէն, Վաղղիարէն, Հրեալարէն, ու հաճեալէն լեզուաց ուսումնողները մի ըստ միօջէ քրննել, ու անոնց շարագրութիւնները ու Թաղմանութիւնները աչքէ անցընել, որն որ մինչև իրիշուն բէց։

Ինչհամարապէս ամեն զաւառան աշակերտներն ալ բաւական յառաջագիմութիւն ցըցուցին, ու վերջիշեալ յարգի աղագալիաց գովութեանը արժանաւոր եղան։ Բայց յատկապէս ճարտասանութեան աշակերտները՝ իրենց քաջ տեղեկութիւն, պերճախօսութեան վերաբերեալ ձեւերուն, մեր ընտիր մատենագրաց օրինակներովը ու իրենց գրած շարագրութիւններովը հաստատեցին։

Յիշեալ Սերոպեան Վարժարանին ըստ կարի յառաջագիմութեանը, ու ամեն կերպ բարեկարգութեանը համար կը պարտաւորինք բոլոր հասարակութեան կողմէն, շնորհակալ ըլլալ անոր աղետաւմեծար յարգի վերապատեալներուն բարեսէր խնամոցը, այսինքն Պարոսանով Սոփիան Աղային ու Տիւպերեան Կարապետ Աղային։ որոնք աղագալական գովելի եռանդէն շարժեալ՝ անդադար հող կը տանին բոլոր աշակերտաց ուսումնական յառաջագիմութեանը, ու վարժարանին բարեկարգութեանը ըստ ամենայն մասին։

Կամենապէս մեծ երախտագիտութիւն ունինք քաղաքիս մեծապատիւ իշխան աղայից, ու քանի մը երեւելի անձանց հայրապետ հորդորութեանցը։ որոնց խոհական տնօրէնութեամբը՝ ու ժամանակիս բերմանցը համեմատ բարեսէր կառավարութեամբը ու յորդորանքովը, ամեն բան բարեկարգութեամբ, սիրով ու միաբանութեամբ առաջ կը ըլլայ։ մանաւանդ մեր զպրոցները ու հիւանդանոցները, որոնց համար մասնաւոր խնամք մը ունին միշտ՝ որ մեծ գովութեան ու շնորհապարտութեան արժանի է։

— Կատրիական շոգհնաւը Վարիաննա, ամսուս

տորնօք՝ Կարօլի գացի որ քեզի փնտրեմ։ ու չի գտնաւով հոն լսեցի քու երթալը անկից, բայց չի դիտարկուի որ կողմը ալ յոյս չունեցայ Թէ կը գտնամ քեզ։ Եւ ատիտ տրտմութեան մէջ էի, այլ հիմայ աշխարհիս մէջ ամենեւնի երջանիկ մարդն եմ։ Կս բակով կը գտնայ նորէն վիզը կը փաթկնուի ու կը համարուի զնա։

Ինչպէս որ Վիպայոսին սիրտը շարժելով ու շփոթութեան մէջ ընկած՝ կուգէր որ խօսի, բայց ինչ ըսելիքը չէր գիտէր։ Բարեկամը միջոց չի տուաւ անոր ու ինքը նորէն սկըսաւ խօսիլ այսպէս։ Վառ մեծ իշխան չես այսուհետեւ, բայց բաւական հարատուութիւն ունիս ու կրնաս քեզի միտնալ։ Հայրեն սկստ ստացուածքներդ որ իմ ձեռքըր յանձնեցիր՝ 10000 տուգաթ եր, մէկ այնչափ մըն ալ գրեթէ ևս իմ հօրմէս ժառանգեցի, ու այս երկու գրամագրեթ ծախու առի աս երկրորդ կրտսնաս։ Երկուս մէկ անգործ ու խորտաւորտ երկիր մըն էր, բայց անդադար փոյթ տանելով այն աստիճանը բերի որ տարոց տարի 1000 տուգաթէն աւելի կը հատուցանէ ինծի։ Կս ջանքը շարունակելով՝ կարելի է որ ալ աւելի բերէ։ Հիմայ

մենք բաժնեք զանի մեր մէջը հաւասարապէս, կամ երկուքնուս ընկերութեամբը կառավարենք Թէ որ կը հաճի զոնք ըստ բաւականին ապրուստդ կրնաս ծարել տալ։

Հըրկըսաւ Վիպայոս համբերել աս չկարծած վեհանձնութեանը որով կը վարվէր Սենիգուշիոս։ սաստիկ արցունք Թափելով ու գրկելով իր բարեկամը գորովանք, ըսաւ։ Կամ զոր բարեկամս, որ անմահ անձը իմ ամբարտաւանութեամբս երեսէ ձգեմ եմ, քու աղետակաւնութեանդ ու մարդասիրութեանդ յարգը որ շափ կիմանամ, ինչ մեծ խորութիւն կը տեսնամ քո՝ ու անչափ անարդ մարդկանց մէջ, որոնք յափշտակելով իմ ունեցածներս՝ մօրէ մերկիկ ձգեցին զիս անգթութեամբ։ Կի կարծեր Թէ Թշուառութեան մէջ ըլլալով՝ քու առատաձեռնութեանդ յարգը չի ծաննամ, եթէ անանկ ըլլարնէ ապերախ կը սեպվէի։ Հայրենական ժառանգութիւնը՝ որուն համար կրես Թէ միայն կառավարութիւնը յանձնեցի քեզ, բոլորովն քեզ պարգեւած եմ, ու հիմա քու կըզէ։ չունիմ այսուհետեւ իրաւունք գրաւելու զանոնք։ Կամ գծարդութիւնս՝ շարգործքերուս փոխարենն է։ ու

քեզի անարդարաւ աչքէ ձգելուս համար՝ տեղի մեծ վիշտ երուարժանի էի։ ուստի պէտք է որ համբերեմ։ Ուր որ ըլլամ, բաւական է ինծի առաքախտութիւնը որ քու բարեկամութեանդ շնորհը վերադառնա ստացայ։

Կան անիկա նորէն չըստացոր, պատասխանեց Սենիգուշիոս, այլ մանաւանդ անարժան սեպած կը ըլլաս, եթէ իզմէ հեռանալ մտածես։ Կու ինծի ձգածդ Թէ աւանդ եղեր՝ Թէ պարգև, հիմակու, հիմա բուկդ պիտի ըլլայ, ու անիւրաւութիւն ըրած կը ըլլաս Թէ որ շնորհունիս։ Կամ նորէն ետ դարձնելս կուգես արգարութիւնդ ետ, կուգես բարեկամութիւն, ինծի փոյթ չէ։ բայց պիտի ընդունիս զոյն առանց չէ ըսելու։ . . . Կս ոչ պարտաւոր եմ ընդունելու, և ոչ կրնամ, կրկնեց Վիպայոս լայով ու հեծկտանքով։ բայց չեմ այնչափ ապերախտ որ հեռանամ քեզ նման բարեկամէ մը։ Կս յափտան չեմ բաժնորիք քեզմէ, ու երջանիկ կը համարիմ զիս Թէ որ քու հրամանացդ տակը ըլլամ իմ հպատակութեամբս փոխարեն անիւրաւութեանը որ ըրի քեզի։ . . . Ո՛վ անձն մեծասիրտ, ո՛վ անձն անմահ, պատասխանեց Սեն-

ՅՈՒՆԼՍՏԻՆ

ԼՅԹԷԻՔ, 19 Հունվոր: Վերջնա Մաքսիմիլիեհեր
պատրաստութիւն կը տեսնայ որսօտելս երթայ սը-
արտի Պեղոպոնիստի (1)՝ օրնայու մէջ):

Իրքայազուն իշխանին առ քաղաքը գտնելէն ըր
մեծ ուրախութեան պատճառ մին է, բոլոր պալա-
տականներուն : Ենցած շարթու Եւստորիական պաշ-
տմատարր փառաւոր կոչունք մը ըլլաւ անոր :

ԼՆանկ կը կարծելէր որ Թադաւորը Վաթօլի տի
Սօմանիա պիտի ելլայ, իր Հոնաստան դալուն
տարեղարձի տօնը կատարելու համար . բայց՝ Վ .
Ս . չուզեց երթալ ու երբոր եկան հրաւիրեցին
զինքը, պատասխան տրլաւ Թէ՝ հարկաւոր է որ Մ
Թէնք զտնրվի, տէրութեան դործերուն հոգ տա
նելու համար . նաև եղբայրն ալ հոս ըլլալով՝ չու
զեց որ բաժնրվի անկից :

Կորնթուսէն (Կէօրուսէն) կը գրեն որ՝ ինը հոգի բռնել բանտը դրեր են , կասկած ընելով վրանին թէ անւանի Վալէնցա աւաղակապտիոն զուեղէն են . բայց անոնցմէ, եօթը հոգի փախել են բանտէն :

Մօտերս Լճը խաղի կառավարիչը՝ Ն. Թէնք խըրկեց խել մը հրկըթէ զըա՛ննեը (զըըս) , այսինքն՝ սաղաւարտ , լանջալան , բաղալան ե՛տ, ե՛տ . որոնք զըտնրլաճ են ծովուն մէջ ան քաղաքին նաւահանգստին մօտ : Լ՛նանկ կը կարծըվի որ խաչակիր զօրաց ժամանակի զըա՛նեըն են ասոնք . սաղաւարտները շատ ծանր են , մէջընին մինչև 10 օխայ ծանրութիւն ունեցող կայ :

Քանի մը օր առաջ, Հոռմի պուխք մը Ուրմախաս
անոռնով, քիչ մնաց որ կտոր կտոր պիտի ըլլար
Սիրայի նաւահանգստին մօտը եղած Ժայռերուն
ընթաց. Թէ որ օգնութիւն չի հասնէր Սինոսի գաղ-
ղական շողենաւուն նաւապետը Ս. Լըկօֆ: Սի-
րայի ապահովութեան (սիկուրդայի) ընկերութիւ-
նը, շնորհակալութեան գիր մը գրեց յիշեալ նաւա-
պետին, որ հոգ տարաւ փոսնդէ ազատեց ան նաւը:

ՏԵՐՈՒԹՅՈՒՆ ՀՈՌՈՄԱՆՅՈՒՆ

Նոր պաշտոնատարը ներքին գործոց, Կարգի-
նալ խառտեին, սկսաւ իրեն յանձնելամ պաշտօնը
կատարել: Եւ ջաբերական նամակ մը գրեց ասիկա
իւ իշխանութեան տակը եղած հասարակաց կառա-
վարութեան համար ունեցած պաշտօնատարներուն,
զիտաւորութիւնները ծանուցանելու համար: Էյիշալ
ջրջաբերական նամակովը կը հրաւիրէ բոլոր բարե-
սէր մարդիկները որ՝ կառավարութեան օգտին հա-
մար ինչ կարծիք որ ունին իմացունն իրեն:

Մինչև հիմայ երկրայութեան մէջ կը ձգգէին
օրագրութիւնները, փորձութիւնները Ս. Միկէէլ մէջ
սկսված բարեկամական դաշնագրութիւնը, բայց մենք
կը հաստատենք որ ո՛չ միայն ստոյգ է առ բանը,
այլ և շատ առաջ դասած է: Վրեթէ որովհեր է
որ յիշեալ իշխանը վերջապէս պիտի հրաժարի իր
ունեցած իրաւունքներէն, փորձութիւն թաղաւոր
ըլլալու համար. հիմքով հիմա շուտ պիտոր կենայ
վեհալաւութեան ու պրականացի իշխանութեան
տիրոջուններուն նայով:

UN-PRO

12 *— oblique spiral* :

Ի մտուս վերջի օրերը ամբար Լեւոնը իր նաեւ
լսելը հոս սկիտող դայ . կը հաստատուն որ դաճեալ
ցութիւն մը ընէ սկսելու է Վաչէգէնին հետ , որ Լին
գործակալին յաջորդէ է : Չենք կարծեր որ բարը
վախճան մը ունենայ աս գործը , որն որ Միսակոն
կառավարութեանց բնութեանը զխտվին ներհակ է .
Թէպէտ և չենք երկրայիր որ Չինացիք մեծ փափագ
մը ունին հաշտութեան , ու ամենեւին չեն ուզել որ
աս գործքերը վերջին աստիճանը հասնին : Կ,սե.
Թէ որ աւտանք Վանթթի կառավարիչներուն ը-
սածին , Չինացոյ կայսրը հրաման ըրած է որ
Լեւոնացոյ հետ ունեցած Թշնամութիւննին զադ-
րի . բայց աս լուրերը շատ քիչ կը յարմարին տե-
սակ մը հրծիգ նստեալուն (պրուլդներուն) հետ , որոնք
դեռ կը սպառնան Լեւոնացոյ նաեւրը պրել . նաեւ
անգղիայի օֆիցիալ մը բռնած են Վաչէգանի մէջ ,
նմանապէս բեռ կրող նաւ մը , ուստի Թէ օֆիցիալը
և Թէ յիշեալ նաւուն մարդիքը չեն ուզեր բնաւ ետ
դարձրնել :

Քանթոնի լուրերը Հոկտեմբերի 18 ին, կրճա-
նուցանեն թի՛ 1 ին անունով Ղինացուց զործակալո
ղըրկովեցաւ իր աստիճանէն . նաեւ երբոր ճամբայ
ելած զէպլի փէքին կերթար, հրաման եկաւ իրեն
Քանթոն զառնալու . ուր տեղ՝ երբոր Քէզէն
իր յաջորդը գալու ըլլայ, պիտի քննէ իր վար-
մունքը :

ՀԱՄԱՐՆԵՐՆԵՐ

31 *Συμφωνία* :

ԼՂԱՌԱՅՈՒՆԻՍ զԵՆԹԷ մԻ և ՆՈՅՆ անշարժութեան
մէջ կը գտնուի ու քիչ գործառնութիւններ եղան
աս շարքի :

Բամբակ : Լէրեմոնրը միշտ լաւ է , ու Լէրոս
սլայի լուրերուն նայելով կը յուսանք թէ զինները
ալ աւելի կը բարձրանն . աս օրվան արժողութիւ
նը հետեւեայն է :

Սօպուճա ղուռուշ 245—250
Քրքաղաճ » 235—242
Ղասաղա » 240—245
Ֆասոն » 230—235

ԼՖիօն : () լի օր բարձրնալու վրա է . ինչու որ
խիստ քիչ ապրանք կայ , ու Նւրոպայէն եկած լու-
րերը շատ լու են . առ շարժ 102 ղուռուշ չէքին
ծախվեցաւ :

Թիֆթիք : Առող վի ու շատ ապրանք չի կայ . չի
բանվածը 18—22 ղուռուշ է չէքին ըստ տեսակին :

Բանված Լնկիլիղու տեսակը՝ ղուռուշ 36
Հողանտայինը՝ 20—22
Րօսոն՝ 20
Պիղոն՝ 15
Չէնկէլլին շատ Թուլ է 15
Եսփուխ : Վիչ ապրանք կայ ու դնոյ առնող
սղակաւ է :

Բանված առաջին տեսակը՝ ղուռուշ 290—300
Երկրորդ տեսակը՝ 200
Սկր՝ 205

Փալատներ : 1, 2 ասպրանք քիչ կայ ու զինելը
ատոնք 12 :

Թարգմանութեան համար 80-82
Ինկիլիքներ 65-68
Բեֆուդոն լատ տեսակին 23-40
Հորեն : Վարսեմէն քիչ ասորանք կու գայ : ու
բովնտե քաղաքիս զինները վերեն :
Ուշախիցիներ զուռուշ 36
Սանիս սլնը 30-32
Սենիմնինը 28-30
Շհհհհ : Սորանք խիստ քիչ կայ ու զինները ա
ռաջքինն ակա Թուլ չեն . աւ օրվան արժողութի
նը 27 1/2 - 29 զուռուշ է օխան ըստ տեսակին :
Քիթրէ : Լաւ ասորանք քիչ կայ . չի բանիւմ
ասորանքը 11-18 զուռուշ է օխան ըստ տեսակին :
Բանված տերեւ(եափրախ) 30-32
Գիտեն 32
Հասարակ ասորանքը 18-20
Խաչվէ : Ետ ասորանք կայ ու զնոյ առնող չի
կայ . Հասարակապէս զանազան ասորանքներու հետ
փոխանակութեամբ կրվաճառվի . զրամով 630-650
ըստ տեսակին զժուտրավաճառ է :
Չէթ : Սիշտ կուղի . աւ օրվան զինները 230-235
զուռուշ են , նուռն միջ աւանդելու սլայմանաւ
(ֆուսն ասորոս) :

ԺԼՆՈՒՑՈՒՄ

Սօսեկը վարպետ աչաբոյժ (բէհհալ) մը եկաւ
աս քաղաքը, Սանժի Կատրալէ անուն, որ խօսք
կուտայ բժշկելու ինչ կերպ աչքի ցաւ ունեցող
որ ըլլայ, կամ սոռուերած (փերսէ) ունենայ աչքին
վրայ թէև հինցած ըլլայ այս ախտը. կը խտրուանայ եւս
ամենեւին ստակ մը չառնել մինչև որ չի բժշկըվի
ցաւադարը:

Յիշեալ բժիշկը կրնակի՝ Գըղար : սոխախի
ըսված Թաղը, մատամ Տէնային տունը :

ԵՐԵՎԱՆԻ ԵՐԵՐԱՏԵԼԷՆ, 1999 Օրացերը

Հարա[ծը անդամ մը կը տըրպի :

Տարեկան ստորագրութեան զինը՝ 120 շնչէ . կանխիկ
(փէշին) . ո՛վ որ կուզէ կրնայ ստորագրուիլ .

Իշխի՛ր՝ օրապրութեան տպարանը :

Իստեմիշ՝ բժիշկ Պ. Սարգիս Կարապետովին տունը ,
Պօլես՝ Սէգիր խանը Իզմիրցի Սաւախնեան Գաւիթ
Եւսյին գրատունը :

Իջեքսանդրիա՝ Իշխաղանեան Կարապետ Իշխան Տա-
ղաղան :

(Ժրեւտ՝ Լեւիւան Գրիգոր Լաշարիւն զրաւունք :

Պուրսա՝ Վասպաքճեան յատթէոս ու՝ Վրդգոր Նշայ-
ից մաղաղան :

Լաթիրենէ՝ փախաղեան Պօղոս Լճային Վանաւատունը
Լորդոսմ՝ Նախորձանկէն Բոս Խաղալէն Բաղաւան:

Լսա՛ւ Պաւլոսեկան Բազմէք-բազմա՛ն ։

ՊՈՒՆԿԱՆ (Հնդկաստան) յարգի պարունաց ԼՂանուր
որդեղն րնկերաց ժաճառատունը :

$$f(x) = \frac{1}{2} \left(\frac{1}{x} + \frac{1}{x^2} \right)$$